

מראי מקומות - ביצה

כב:

וכ' דלכאו' נפשט מכאן מה שחקר במקו"א, בדבר שאינו פסיק רישא אלא בהצטרפות הרבה פעמים, כגון בהילוך על גבי עשבים, שבהילוך מרובה ודאי הוא שיתלוש עשב באחת מפסיעותיו, אי חשיב פסיק רישא או לא.

ה. ומניחין את המוגמר ביו"ט... וחכמים אוסרין כ' המנחת שלמה דטעמייהו דחכמים הוא משום דלאו צורך כל נפש הוא, וכמו שפרש"י, דאינו אלא למפונקים או למי שריחו רע, דזהו דבר שרק מפונקים עושים. אלא שהק', מהו גדר דין זה, אטו כל צורך שאינו שוה לכל נפש אסור לעשותו ביו"ט, כגון אם מוסיף פלפל לתוך התבשיל באופן שרק הוא יכול לאכלו כן ולא אחרים, או שהוסיף סוכר במדה יתירה וכדו', אטו כל אלו אסורים ביו"ט. והביא דבאמת זהו מח' הפוסקים אם באוכל נפש אי' להך כללא דצריך להיות שוה לכל נפש, אבל להפוסקים דס"ל דאף באוכל נפש אי' להך תנאי דצריך להיות שוה לכל נפש, מאי איכא למימר. וכ' דלכאו' נראה דלא מקרי אינו שוה לכל נפש אא"כ כל הפעולה עושים רק למפונקים, כמו מוגמה, או חימום הבית בשעה שאין הקור גדול, אבל אם הקור גדול וצריכים לחמם, שפיר מותר להוסיף חימום גם לצורך מפונקים, ולכן בתיבול והמתקת המאכל, הואיל ועיקר פעולה זו שוה לכל נפש, שפיר שרי להוסיף עבור מפונקים.

ה. ונימא מר מפני שמבעיר פ' השטמ"ק, דמבעיר הוא מלאכה שצריכה לגופא, ועדיפא לי' למנקט'י. ותני' דהכיבוי הוא מעיקרא, וא"כ אף שהוא מלאכה גרועה נקט'י.

א. אנה כנהרדעי סבירא לי דאמרי אף בביצה

ע' בקרבן נתנאל (ג) שהביא מה שנח' הראשונים בענין יו"ט שני של גליות, דאף דקיי"ל דיו"ט שני של ר"ה קל רק לענין מת, אבל לענין יו"ט שני של גליות אף ביצה מותרת, ויש ראשונים דס"ל דה"ה לענין לכבות הנר מפני דבר אחר, וכו', מקילין ביו"ט שני של גליות. אבל כ' הק"נ דמ"מ רבו האוסרים על המתירים, וכ' דעיקר הסמך להיתר הוא דסמכין על שי' ר' יהודה, והרי ר' יהודה ס"ל דמשאצל"ג חייב, ומה דאנו מקילין בכל אופנים אלו הוא רק משום משאצל"ג, וא"כ אין לסמוך ע"ז (ולכאו' יש לתמוה בזה, הא קיי"ל כר"ש במשאצל"ג, ומה לי דר' יהודה עצמו ס"ל דמשאצל"ג חייב, הא סכ"ס יש לסמוך על שיטתו לענין לכל צרכים ביו"ט דרבנן, וצ"ע).

ב. מכבדין בית המטות

כ' הר"ן (יב. בדפי הרי"ף) דזהו כר"ש דס"ל דדבר שאין מתכוין מותר, וכיון שאינו פסיק רישא לאשווי גומות, מותר. אלא דעדיין העיר, הא הוי מזיז העפר ממקומו, ומוקצה הוא. ותני' דהוי טלטול מן הצד ע"י דבר אחר, ומשום כבוד יו"ט התיירוהו. והביא מהראב"ד שאינו מותר לכבד אלא בית שנתכבד מע"ש, ואין שם דבר שיהא אסור לטלטלו, אלא שהוא רוצה לכבדו מפני הפירורין וכדו', שהם ראויים לכהמה. ובתוס' יו"ט הביא מש"כ הר"ן בשבת בשם הרשב"א דמותר משום דהוי כגוף של רעי.

ג. מכבדין בין המטות

ע' במנחת שלמה שהביא מש"כ המאירי דדוקא בית המטות מותר, אבל אסור לכבד כל הבית, משום דאז הוי פסיק רישא.